

Moji dýňosauři

Jana
Duchková

MOJI DÝŇOSAURŮ

Jana Duchková

Ilustrace: Karolina Ventluková

Věnování

Všem, kdo mají rádi kouzla a dinosaury.

1. Kdo je Eliška, kdo je Liliana a tak vůbec...

Na konci vesnice Týniště, u louky s rybníkem, ležel statek Záhorských. Bydlela v něm Eliška, o které je tenhle příběh.

Eliška je desetiletá holka se zrzavými vlasy dlouhými do půlky zad. Liliana říká, že její vlasy jsou krásné. Eliščin bratr Hugo zase tvrdí, že je rád, že má vlasy po tátovi – hnědé. Je mu osm a chodí s Elis do stejné školy. Pár Eliščiných spolužáků se jí za barvu vlasů posmívá. Naštěstí jen občas. A naštěstí se ve třídě najdou holky, které se jí zastanou.

„Hleď si svýho, Ferdo. A vrať se do mraveniště! To máš za to. Nech ji na pokoji.“

Ferdinand Ignác neboli Ferda bydlí na návsi vedle školy a občas Elišku trápí. Ona se mu vlastně líbí, ale sám se v tom ještě nevyzná. Elišky se samozřejmě zastává i Hugo, ale právě proto, že se zrzavými vlasy bývají potíže, je rád, že je má hnědé.

A Eliška? Té se její vlasy líbí. Mají barvu slunce, když jde spát. A záleží jí hlavně na tom, co si o nich myslí máma s tátou. Ti ji mají rádi takovou, jaká je.

Když Eliška v kuchyni snídá a táta prochází kolem, pohladí ji občas po hlavě a řekne: „Nádhera – jsi jako červánky. Celá máma.“

Úplně nejvíc Elišce záleží na tom, co si o ní myslí Liliana.

Statek Záhorských má široký dvůr a za ním se rozkládá jablečný a hruškový sad. Když ho chce Eliška proběhnout na délku, trvá jí to skoro minutu a půl. Na konci sadu, když přeleze plot, je louka, která v létě kvete a bzučí tam včely. Za loukou je rybník, jehož břehy lemují stoleté vrby. Právě u jedné z nich se Eliška seznámila s Lilianou.

Liliana je víla. Tedy vílenka. Vílí holka. Překvapilo vás to? Mysleli jste, že je to školačka jako vy, která se přistěhovala s rodiči ze země, kde se takové jméno běžně používá? A mysleli jste si, že víly neexistují?

Elišku setkání s vílou nevyvedlo z míry. Narazila na ni u rybníka jednoho dne na konci října. Když jí ta hnědovlasá holka (náhodou stejně stará jako Elis) s fialovou hůlkou na klíně sdělila, kdo je, napadlo ji: Tak přece je to pravda.

V knížkách četla o vodnících, bludičkách, hejkalech a vílách a Liliana byla živoucím důkazem, že příběhy nelžou.

„Vídám tě tady často,“ řekla Liliana, „chtěla bys se mnou kamarádit?“

„Jasan,“ vypadlo z Elišky okamžitě.

Lilianu vlastně brala jako normální holku z cizí země. Ze země nadpřirozených bytostí. Ve třídě měla Eliška spolužačku Anh z Vietnamu, která si někdy ke svačině nosila rýžové koláčky plněné sladkými fazolemi. Její rodina dokonce slavila Nový rok jindy než my. Zuzka ze Slovenska zase Elišce darovala

k narozeninám dva výborné sýrové pletánky. Byly to copánky z uzeného sýra, kterým se říká *korbáčiky*.

Elišku zajímalo, v čem bude jiná Liliana. Ta jí to hned předvedla. Máchlá hůlkou a barva listí na vrbě se změnila na fialovou. Babička vrba vypadala, jako by se na ní vyřádila bláznivá kadeřnice. Elis se rozchechtala.

„Cóóó? Hústý!“ kuckala smíchy a pak se obdivně zeptala: „Ty umíš kouzlit?“

„Učím se to.“ Liliana nevzrušeně klátila nohama nad vodou. S Eliškou se předtím usadily na břeh rybníka. „A baví mě to. Proto to zkouším mimo školu. Víš, z vašeho světa moje kouzla nikdo neuvidí, jenom ty.“

V tom se však Liliana mýlila. Její kouzla byla pro lidi neviditelná jen do té doby, dokud se s někým z lidského světa trvale nespřátelila.

To jim učitel nezdůraznil, protože kouzelné bytosti navazovaly s lidmi kontakt zřídka. Dokonce se o tom vedly záznamy v Kouzelné kronice – tak málo jich bylo.

Lilianina kouzla mohla prozatím vidět jenom Eliška, protože s ní víla mluvila. Teprve časem by se mohla zviditelnit i pro ostatní.

„To se mi líbí, kouzlení...“ zasnila se Eliška. „My se tohle ve škole neučíme, děláme jiné věci.“

Liliana chtěla vědět jaké a hned se domluvily, že se sejdou zítra večer v kůlně, která stojí na začátku sadu, a prolistují učebnice.

Eliška se při vzpomínce na školu zamračila. Pozorovala fialový lístek vrby, který právě spadl do vody, a posteskla si: „Kdybys uměla změnit barvu vlasů na hnědou... Ve škole se mi posmívají...“

„Tobě? Proč? Máš nádherné vlasy. I proto jsem si tě všimla. Chodí sem spousta holek, ale ty ses mi líbila. Máš barvu jako můj strejda Ohňan. Paráda.“

„U nás si to všichni nemyslí a mně to leze krkem. Nechci být pořád liška Ryška.“

„Hm, tak... můžu zkusit jedno kouzlo. Jakou barvu bys chtěla?“

„Hnědou jako má brácha.“

Liliana si ji chvíli soustředěně prohlížela.

„Tak jo, připrav se.“ Nakrčila čelo a zvedla hůlku.

Než se Eliška vzpamatovala, seděla nad rybníkem a její krásné vlasy byly najednou úplně hnědé.

Liliana odněkud vytáhla zrcadlo, protože odraz na vodní hladině k prohlížení nestačil.

„No – to – mě – po-drž!“ slabikovala Eliška překvapeně. Tvář v zrcadle byla její. Ale vlasy? Byly hnědé jako Hugovy.

„Sluší,“ pochválila ji Lili.

„Jo, sluší,“ souhlasila Eliška, ale byla z toho v šoku.

S vílenkou se domluvily, že jí barvu navečer promění zpátky nazrzavo a teprve zítra na vyučování přijde nahnědo. Elis to vlastně dělala jenom kvůli spolužákům.

„Nastavím časovací kouzlo. Zítra v 7.55 budeš mít vlasy hnědé.“ Liliana mávla hůlkou a dodala: „Vím, proč si je teď necháš zrzavé. Nechceš, aby ti to rodiče rozmlouvali, co?“

Lili uměla odhadnout, na co kamarádka myslí.

„Díky.“ Elis se skoro rozplakala. Radostí, samozřejmě, že se ve třídě všechno vyřeší.

2. Eliščina kůlna a zrzavé vlasy

Eliška se vrátila domů na večeri a u vchodových dveří uviděla oranžové dýně *hokkaido* seřazené do čtyř řad po pěti. Vedle nich ležela hromada dalších dýní, máslových.

No jo, vlastně. Blížil se Halloween a rodiče dnes sebrali pozdní úrodu. Eliščini rodiče rádi sklízeli ze záhonů a skleníků vypěstovanou zeleninu. Povídali si u toho, co s ní udělají, co spotřebují, komu co darují a co prodají.

V kuchyni bylo teplo a vzduch voněl rajskou polévkou, Eliščinou oblíbenou. Chutnala nakysle, trochu sladce, a kapání do ní máma připravila z vajíčka smíchaného s moukou. Elis ho ráda kvedlala.

„Máme dýně,“ oznámila trochu zbytečně maminka.

Květa Záhorská nosila barevné šaty, uměla aranžovat květiny a připravovala výzdobu na svatby a jiné oslavy. Každý den si zpívala.

Pěstování dýní byla její záliba.

„Čtyři jsem ti odložila,“ ukázala do rohu, kde na štokrleti ležely dvě větší a dvě malé dýně *hokkaido*.

Eliška věděla, že Hokkaidó je jméno ostrova v Japonsku. Máma doma pěstovala spoustu rostlin a kromě jiných i japonské zakrslé stromečky, *bonsaje*.

„Můžeš je vzít do školy nebo něco vytvořit na Halloween.“

Eliška poděkovala a u jídla přemýšlela, co s nimi podnikne.

Měla ale plnou hlavu Liliany a jejích kouzel. Cítila se šťastná kvůli proměně vlasů... a vůbec, těšila se na všechno, co odteď s vílou prožije.

„Jsi dnes veselá,“ prohodil táta, když si všiml, že má dcerka pusu od ucha k uchu.

Hugo vzhlédl od talíře a hned se zase vrátil k nabírání polévky. No tak se ségra culí, no...

Po jídle zanesla Eliška dýně do kůlny, která stála nalevo mezi prvními jabloněmi v sadu a byla schovaná za bývalou budovou stájí, takže na ni ze dvora nebylo vidět. Tam měla své království. Na dveřích visel zámek a bílá cedule s nápisem *Eliščina kůlna*.

Táta ji chtěl kdysi zbořit, ale Eliška z toho byla smutná. Od malička si tu schovávala kamínky, mušle z rybníka, sojčí pírká, která našla, čtyřlístky, plakáty z časopisů a taky tu uplácala svoje první hrnečky a figurky zvířat. Cítila se tu dobře, a tak kůlna zůstala. Eliška tu dnes měla i hrnčířský kruh, dláta a

špachtličky na opracování hlíny. Od druhé třídy, kdy začala chodit do hrnčířského kroužku, bylo tvoření z hlíny jejím největším koníčkem.

Kůlna byla sbitá z dlouhých prken a měla plochou dřevěnou střechu, která se svažovala na stranu.

Eliška odemkla a rozsvítila – kdysi sem dokonce zavedli elektřinu.

Místnost byla velká zhruba pět krát čtyři metry. Hned za dveřmi stál u stěny stůl a dvě stoličky-čtyřnožky. Uprostřed kůlny trůnil hrnčířský kruh a podél dvou stěn se táhly řady polic. Některé zely prázdnotou, ale hodně jich bylo zaplněných Eliščinými věcmi a výtvary. Stěnu u dveří zdobily plakáty pravěké krajiny, v níž se procházeli dinosauři. Ti Elišku taky zajímali, měla o nich doma v pokoji nádhernou obrázkovou knížku, kterou dostala letos v červenci k narozeninám.

Položila dýně na volnou polici a vrátila se do domu.

Hlavou jí vířily myšlenky na novou kamarádku. Liliana ji fascinovala nejen schopností kouzlit, ale i tím, jak vypadala. Modrooká, hnědovlasá, pohybovala se ladně, jako by tančila.

Eliška si tu a tam na prameni vlasů zkontrolovala, jestli už nedopatřením nezměnily barvu.

„Páni, to je boží!“ opakovala si. „Mám kamarádku ze světa kouzel!“

Samou radostí nemohla usnout. Ráno naopak vstala překvapivě na čas a míchaná vajíčka zhltna jako ten největší hladovec na světě. S bráchou jezdili do školy na kole skoro dva kilometry. Hugo měl pihovaté tváře a rád hrál fotbal. Na kole byl opravdu rychlý.

Statek Záhorských ležel celý kilometr od vesnice, za sousedy měli jen Vávrovy a Kratinovy. Podél silnice směrem k vesnici nebydlel nikdo. Škola stála na návsi. Velké hodiny na jejím štítu teď ukazovaly 7.53. Eliška prolítla chumlem třetáků a zaběhla na záchod, kde počkala na proměnu. Kouzlo se o tři minuty zpozdlilo, proběhlo až v 7.58.

A bylo to fááákt divný. Ze zrcadla se na ni dívala hnědovlasá holka, která měla její tvář. Elišce se najednou nechtělo do třídy.

„Fááákt divný,“ ulítlo jí nahlas, a jak kdysi řekla jedna holka z pětky, nejradši by se spláchla do záchodu.

Bylo skoro osm. S bušícím srdcem se vypravila na hodinu.

„Hele, nová holka,“ zaznělo zezadu. Kolem se prohnali nedochvilňáci Jakub Pech a David Kratina z pětky.

David nevěřícíně přibrzdil: „Eliško? Jako fakt?“ A zmizel za rohem. David bydlel blízko jejich statku a zezadu ji nepoznal.

Eliška vešla do 4. B přesně se zvoněním, spolužáci si na stolech rovnali věci na češtinu. Učitelka Jana Hátová seděla za stolem a psala.

Eliška měla místo ve třetí lavici vpravo a její sousedka Lenka Loucká zrovna mazala tabuli. Teprve když třída vstala k pozdravu, učitelka si jí všimla a nakrčila čelo: „Eliško? Jsi to ty?“

Mezi dětmi se strhlo pozdvižení. Ozývalo se: „ééé“, „ááá“ a „žjova“, „týjo“, „hustý“ a „cože!“

Eliščiny kamarádky Lenka Loucká a Táňa Malá k ní přiběhly a jemně se dotýkaly jejích vlasů.

„Hezký,“ smála se Táňa.

„To ti obarvila máma?“

Kluci zírali, žádné komentáře nepadaly a Ferdan se díval zaraženě na tabuli, radši se Eliščiným směrem neohlížel.

„Táňo, na místo,“ poslala ji Hátová sednout.

„Eliško, tak tě vítám s prvním přelivem. Tvoje vlasy se mi líbily dřív a líbí se mi i teď. Ale doufám, holky, že se nám tady to barvení nerozmůže. “

„To vona už k Halloweenu, pančelko! Začala strašit,“ přece jen se ozval Ferdinand Ignác.

Žádný výbuch smíchu se ale nekonal a Hátová Ferdu vyvolala k tabuli, aby napsal gramaticky správně větu, kterou mu nadiktovala.

Učitelka si všimla, že Ferda si Elišku kvůli vlasům dobírá pravidelně, a tak mu pohrozila, že ho odteď vyvolá pokaždé, když pronese nějakou „chytrou“ poznámku.

Hátovou měli žáci rádi. Byla veselá a nedávno oslavila dvacáté osmé narozeniny. Pocházela přímo z vesnice. Její rodiče vedli cukrárnu U Koláčku u parku za školou. Tu založila už za první republiky její prapra-, no prostě některá z jejích babiček. Hátové se přezdívalo jednoduše Háta.

Ferd'an zvládl napsat souvětí jen s jednou chybou a s úšklebkem se rozvalil zpátky v lavici.

Po zbytek hodiny Eliška vnímala kradmé pohledy spolužáků. Táňa si ji jednou dlouze prohlížela ze svého místa ve druhé lavici nalevo a usmála se.

O přestávce po sobě kluci házeli houbou a molitanovým míčkem. Ten přistál Elišce na rameni, samozřejmě že ho hodil Ferdinand. Ale nebyla jediná „potrefená“, jak ji okomentovali.

„Pojď na chodbu,“ navrhla Lenka, která to schytala zezadu do nohy.

Elišce se nechtělo procházet, aby nepřitahovala další pozornost, tak nechala kamarádku odběhnout za někým ze 3. A a postavila se na chodbě k vitrínám. Nejraději by se teď uklidila někam do dílny a sedla si k hrnčířskému kruhu. Od druhé třídy, kdy se přihlásila na kroužek, ji sochání a modelování bavilo úplně nejvíc na světě. Práce s hlínou byla nejlepší. U toho by zapomněla i na Ferdu a na všechno ostatní.

Eliška se dívala do vitríny. Na druhé polici odshora stál vedle cedulky NAŠE PRÁCE hliněný brontosaurus. Eliščin

výrobek. Říkala mu Punťa. Vedle něj byla její vázička se sušenými květy. Oba výrobky nesly nálepku se jménem Eliška Z.

Eliška cítila vzdálenou inspiraci. Ve své fantazii viděla čtyři dýně, které měla doma, viděla brontosaura... a pak zazvonil konec přestávky a řinčení zvonku ji vytrhlo z fantazírování.

Když se vrátila do třídy, všimla si, že jí na lavici neleží penál. Lehce ji zamrazilo. Před týdnem se jí penál ztratil, a když šla Táňa Malá vyhodit slupku od banánu, přivolala Elis pohybem ruky ke koši. Penál v něm ležel.

Že by teď zase...? Aha, dobrý... Nahlas si oddechla. Zapomněla, že si ho schovala do lavice. Byl tam.

O další přestávce musela na záchod, a protože byl dnes zakouzlený den, uslyšela, jak si o ní za rohem povídají nějakí kluci. Zastavila se.

Zase ten Kuba Pech.

„Hele, viděls Záhorskou?“

„Vlasy, co? Hustý...“

„Ty jo, nevím. Vždycky jsi z dálky poznal, že je to ona. Podle vlasů. A ta zrzavá barva... za mě byla dobrá.“

Pak Eliška chvíli nerozuměla kvůli hluku na chodbě a doneslo se k ní jen: „Hnědovlasejch holek je...“

Celý rozhovor vyzněl Elišce pozitivně a začal jí potvrzovat pocit, který měla už dřív, jen si ho nevšímal. Její původní vlasy se jí líbily. A teď najednou slyšela, že se líbí i dalším lidem.

Zvláštní, že ten páťák říkal: „Hnědovlasejch holek je...“ Eliška věděla z televize, že letošní soutěž miss vyhrála hnědovláska.

Najednou se jí úplně rozsvítilo. Vzpomněla si na něco důležitého. Před rokem maminka přinesla z ložnice album. Ukázala Elišce fotky z doby, kdy jí bylo osmnáct let. Vyrostla na malém městě, kde se každý rok pořádala volba královny krásy. A jednou ji vyhrála. Na fotkách se máma usmívala, měla rozpuštěné vlasy a na sobě krásné modré plesové šaty. Přes pravé rameno nesla šerpu s nápisem *Miss kulturák*. Moc jí to slušelo. Zrzavý účes jí zdobila korunka se třpytivými kamínky.

„Spousta lidí mi tehdy řekla, jak jsem krásná. A taky spousta kluků,“ mrkla spiklenecky maminka.

Eliška už tehdy věděla, že s jejími vlasy je všechno v pořádku. Navíc je má po mámě, která byla miss. V osmnácti mámě říkali, jak je krásná, proto musela být krásná odjakživa. Jak jinak by to mohlo být?

Eliška přemýšlela, jestli by i ona někdy mohla být miss. Co když jí taky jednou v osmnácti budou říkat, že je krásná? To by přece znamenalo, že je krásná i teď. Proč by si tedy měla dělat starosti?

A před chvílí slyšela, jak někdo o barvě jejích vlasů prohlásil: „Za mě byla dobrá.“

Tak fajn, rozhodla se Eliška, když proti svým vlasům nic nemá, prostě je bude nosit. A bude kamarádit jen s těmi, kteří s ní chtějí kamarádit. Nebude se předělávat, aby se zalíbila všem. Asi to ani nejde.

Najednou měla dobrou náladu. Zbytek vyučování utekl jako voda. Eliška se rozloučila s holkami, že dnes musí něco zařídit, a zaběhla na záchod. Postavila se k umyvadlům.

„Liliano,“ oslovila polohlasně novou kamarádku, „slyšíš mě?“

Na zrcadle před ní se z něčeho, co vypadalo jako zlatý pyl, vytvořil obrázek slunečnice s očima. Jedno oko mrklo.

„Proměň mě zpátky. Ať mám vlasy jako dřív...!“

V tu chvíli ji zalilo slunce a pak bylo při starém. Elis stála v pološeru a slyšela syčení splachovací nádoby na toaletě, která se plnila vodou. Ze zrcadla se na ni dívala známá tvář, lemovaná těmi nejzrzavějšími vlasy na světě.

„Hurá!“ poskočila. „Hurá, hurá! To je super, úžasný!“

Stáhla si vlasy do culíku, narazila čepici a ještě si natáhla kapuci, aby ji nikdo neokukoval a ona nemusela vysvětlovat, proč v průběhu dne mění barvy jako chameleon.

Vesele se zasmála a obrátila oči v sloup – no jo, když on by nikdo neuvěřil, kdyby řekla, že to jsou jen OBYČEJNÁ KOUZLA.